

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

Datum : 5 juni 2012
Uw kenmerk : **2012MME83**
Ons kenmerk : 80B088DB
Contactpersoon : R.E. de Vries
E-mail : hans.hazenbosch
@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 06-21124543
Bijlage : -

Onderwerp: Invoering Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu

Voorgestelde behandeling: ter kennisneming

Aan Provinciale Staten,

Met deze brief willen wij u op de hoogte stellen van de invoering van de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu. Dit nieuwe handhavingsinstrument is per 1 mei 2012 landelijk ingevoerd. Bij besluit van 5 juni 2012 hebben wij besloten dit instrument ook te gaan gebruiken bij de taakuitvoering door onze provinciale afdeling Vergunningverlening en Handhaving.

Wat is een Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu?

De Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu is een nieuw soort strafrechtelijke boete voor eenvoudige milieuovertredingen, die in handen wordt gegeven aan het bestuur van provincies, waterschappen, enkele rijksdiensten en toekomstige RUD's. Het bestuur kan zonder tussenkomst van politie of Openbaar Ministerie de boete opleggen. Inning van de boete gebeurt via het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB). Wanneer een overtreder het niet eens is met de boete, kan hij binnen 14 dagen in verzet komen bij de Officier van Justitie (en dus niet bij de provincie).

Aanleiding voor de komst van het instrument

Aan de invoering van de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu liggen landelijke afspraken tussen IPO-VNG-Rijk-Unie van Waterschappen ten grondslag over een veranderende inzet van bestuursrecht en strafrecht. Afgesproken is dat op het gebied van de fysieke leefomgeving (milieu, natuur- en landschap) het Openbaar Ministerie de (milieu-)politie méér gaat sturen richting het opsporen van 'ter zake doende' feiten en minder richting ondersteuning van bestuurlijke handhaving. Het betreft dan vooral 'eenvoudige' milieuovertredingen. Voor zwaardere milieuovertredingen blijft de politie het bestuur strafrechtelijke ondersteuning bieden. Ter compensatie krijgt het bestuur voor het aanpakken van eenvoudige milieuovertredingen een nieuw strafrechtelijk lik-op-stuk-instrument in handen: de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (hierna: BSBm).

Deze landelijke afspraken betekenen dat de politie voortaan in principe niet meer optreedt tegen milieuovertredingen die onder de BSBm vallen. Hiervoor is vanaf 1 mei 2012 primair het bestuur verantwoordelijk.

Toekomstige rol RUD's

In de landelijke toekomstvisie op de verhouding bestuursrecht – strafrecht is een belangrijke rol voorzien voor de toekomstige regionale uitvoeringsdiensten: de RUD's. Het wordt wenselijk geacht dat de RUD-partners komen tot één gezamenlijk bestuurlijk handavingsbeleid om de afstemming met het strafrecht eenvoudiger te maken. Hiertoe wordt ook de coördinatie van de buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) bij de RUD neergelegd en ook de uitvoering van de BSBm. Zodra de RUD's volledig operationeel zijn verliezen de provincies hun bevoegdheid een BSBm vast te stellen

en gaat deze bevoegdheid over naar de directeur RUD. Wij kunnen dan – samen met de overige RUD-partners – nog wel beleidskaders stellen en prioriteren ten behoeve van de toepassing van deze bevoegdheid door de directeur RUD. Maar wij hebben dan geen zeggenschap meer over de vaststelling van een individuele beschikking.

Essentie van het BSBm-instrument

De provincie werkt tot op heden met primair twee bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen: dwangsom en bestuursdwang. Deze middelen zijn bedoeld om een overtreding te beëindigen en de oude toestand te herstellen. Wij hebben in de praktijk echter regelmatig te maken met overtredingen die niet te herstellen zijn: ganzen worden illegaal afgeschoten, vuurwerk wordt illegaal tot ontbranding gebracht, bodemsaneringen beginnen al zonder voorafgaande verplichte melding (zodat men de werkzaamheden niet kan controleren), enz. Voor al deze overtredingen is de inzet van een dwangsom of bestuursdwang niet geschikt. Het enige alternatief was tot nu toe: het opmaken van een proces-verbaal. Echter, dit is verhoudingsgewijs erg tijdrovend en ook het Openbaar Ministerie legt bij haar vervolgingsbeleid weinig prioriteit bij dit soort ‘eenvoudige’ milieuovertredingen. In de praktijk wordt daarom voor zulke overtredingen zelden proces-verbaal opgemaakt en blijft de overtreding vaak onbestraft.

De nieuwe BSBm biedt een praktische oplossing voor de aanpak van dit soort overtredingen. Het bestuur krijgt nu de mogelijkheid om op basis van een door een boa opgemaakt verkort proces-verbaal eenvoudige milieuovertredingen vergaand gestandaardiseerd en geautomatiseerd strafrechtelijk met een geldboete af te handelen (zonder tussenkomst van politie of Openbaar Ministerie). Jaarlijks wordt landelijk een lijst opgesteld met overtredingen waarvoor een BSBm kan worden uitgevaardigd. Ook de hoogte van de boetes wordt jaarlijks landelijk vastgesteld.

Verandering van handhavingcultuur: goede communicatie wenselijk

De lik-op-stuk-aanpak die het gebruik van de BSBm met zich meebrengt, betekent voor de handhaving van milieu-, natuur- en landschapsregelgeving een forse cultuuromslag. Wat bij verkeers-overtredingen een meer dan gewone en geaccepteerde aanpak is (boete voor te snel rijden, acceptgiro in de bus), zal voor milieuovertreders, maar ook voor de eigen handhavers en bestuurders, even wennen zijn. De cultuuromslag in de handhavingaanpak vergt dan ook een goede communicatie. Wij hebben daarom besloten om – naast publicatie op onze website en in huis-aan-huis bladen – ook de bedrijven die onder ons bevoegd gezag vallen per brief over de BSBm te informeren.

Samenwerking

Milieuboa's van handhavinginstanties die zelf niet bevoegd worden om bestuurlijke strafbeschikkingen uit te vaardigen (milieuboa's bij gemeenten, douane, havendiensten, de groene boa's in het vrije veld) kunnen desgewenst via een samenwerkingsovereenkomst met de provincie en later met de RUD toch gebruik maken van het instrument. Wij zullen eventuele wensen tot samenwerking met ons rond de BSBm in beeld brengen en over een eventuele samenwerking later een besluit nemen.

Financiële aspecten

De BSBm is beoogd kostenneutraal. De inkomsten die voortvloeien uit de BSBm (de geïnde boetebedragen) vloeien via het CJIB in de rijkskas. Wel komt er een vergoedingsregeling voor de bestuurlijke instanties die de BSBm uitvoeren. Het is de bedoeling dat de inkomsten, minus de kosten voor inning door het CJIB en andere kosten die van Rijkszijde gemaakt moeten worden, weer ter beschikking worden gesteld aan de provincie – en later aan de RUD. Echter, omdat er nog nergens praktijkervaring is opgedaan met de BSBm, kan landelijk nu nog niet goed worden ingeschat hoeveel de inzet van het BSBm-instrument kost en wat het precies oplevert. Er is daarom voor 2012 en 2013 een tijdelijke vergoedingsregeling in de maak. Per 2014 moet er dan – op grond van opgedane ervaringscijfers – een definitieve vergoedingsregeling komen.

Op dit moment is dus ook nog niet te voorzien wat de invoering van de BSBm op termijn financieel voor de provincie Utrecht zal betekenen. Omdat de boetebedragen vrij hoog zijn, behoeft echter niet verwacht te worden dat de BSBm de provincie geld gaat kosten. Het is anderzijds ook niet de bedoeling dat de BSBm een soort financiële melkkoe gaat worden.

Met de BSBm-invoering op zich zijn voor de provincie Utrecht nu geen extra kosten gemoeid. De nieuwe taakuitvoering past binnen de bestaande formatie van de afdeling Vergunningverlening en Handhaving. Voor de totale taakuitvoering van deze afdeling moet het gebruik van de BSBm juist leiden tot efficiencywinst in plaats van kosten. Vooruitlopend hierop is 2 jaar geleden op de formatie van de afdeling al 2 fte bezuinigd. Er zijn echter nog geen ervaringscijfers om de omvang van de efficiencywinst concreet te kunnen maken.

Achtergrondinformatie

Nadere informatie over de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu kunt u vinden op de website van het Programma Uitvoering met Ambitie: www.uitvoeringmetambitie.nl. Onder het kopje afstemming bestuursrecht – strafrecht vindt u o.a. links naar officiële documenten (waaronder de feitenlijst) met voor 2012 440 overtredingen die voortaan met een BSBm kunnen worden afgedaan.

Concreet voorliggende vraag: voor kennisgeving aannemen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter, R.C. Robbertsen

De secretaris, H. Goedhart